

Ár 2013, föstudaginn 8. febrúar, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 170/2012**:

**M og
N
gegn
F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M og N, hér eftir nefnd sóknaraðilar, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 17. október 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 17. október 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 18. október 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 6. desember 2012. Var bréfið sent sóknaraðilum, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 12. desember 2012, og þeim gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með ódagsettu bréfi sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 8. febrúar 2013.

II.

Málsatvik.

Árið 1998 veitti FF, nú varnaraðili, A, syni sóknaraðila, lán að fjárhæð kr. 1.050.000, skv. skuldabréfi nr. X, útgefið 7. september 1998. Tilgangur þess var m.a. greiðsla vanskila. Sóknaraðili N gekkst í sjálfskuldarábyrgð fyrir greiðslu þess.

Þann 5. mars 1999, sótti A um ráðgjöf frá Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna vegna greiðsluferfiðleika og barst svar þann 8. mars 1999. Í bréfinu kom fram að lántaki væri í greiðsluferfiðleikum vegna lántöku umfram greiðslugetu og að staða vanskila væri kr. 1.613.493. Lán nr. X var m.a. í vanskilum. Í bréfinu lagði Ráðgjafarstofa til að A myndi sækja um lán til greiðslu vanskila á Vísakorti. Í bréfinu kom fram að foreldrar lántaka hafi verið í ábyrgð fyrir skuldum á Vísakorti.

Í fjárhagsyfirliti sem fylgdi með bréfi Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna kom fram að mismunur á tekjum og gjöldum B og A væri kr. -105.926 eða -34.862 eða 3.082 miðað við mismunandi forsendur.

Í samræmi við ráðleggingar Ráðgjafarstofu veitti FF, nú varnaraðili, lántaka lán að höfuðstólsfjárhæð kr. 1.450.000, skv. skuldabréfi nr. Y. Sóknaraðili M var meðal sjálfskuldarábyrgðaraðila á láninu. Tílfni lántökunnar var skuldbreyting skv. bréfi Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna. Óumdeilt er að ekki var framkvæmt

greiðslumat við lánveitinguna og veðsetningu eignarinnar, heldur var stuðst við greiðslumat skv. bréfi Ráðgjafarstofu, dags. 8. mars 1999.

Þann 27. september 2000 gaf A út skuldabréfi nr. Z til FF, nú varnaraðila, að fjárhæð kr. 1.200.000. Gengust sóknaraðilar í sjálfskuldarábyrgð fyrir láninu. Óumdeilt er að ekki var framkvæmt greiðslumat í tilefni af lánveitingunni heldur var stuðst við greiðslumat skv. bréfi Ráðgjafarstofu.

Þann 16. apríl 2003 voru gerðar breytingar á greiðsluskilmálum skuldabréfa nr. Y og Z. Breytingarnar fólu í sér lengingu á lánstíma og mánaðarfrestun á næstu afborgun. Sóknaraðilar rituðu samþykki sitt á skilmálabreytinguna sem sjálfskuldarábyrgðaraðilar.

Þann 25. febrúar 2004 gaf A út veðskuldabréf nr. Þ til FF, nú varnaraðila, að fjárhæð kr. 4.000.000, en skuldabréfið kom í stað skuldabréfa nr. Y og Z. Til tryggingar greiðslu skuldabréfsins veitti sóknaraðili M bankanum 6. veðrétt í fasteign sinni að C Hjallahlíð 31, fnr. 222-9991. Sóknaraðili N ritaði samþykki sitt á bréfið sem maki þinglýsts eiganda. Tilefni lánsbeiðnar A var að sameina skuldabréf til að minnka greiðslubyrði. Óumdeilt er að ekki var framkvæmt greiðslumat við lánveitinguna og veðsetningu fasteignarinnar. Sameiginlegar sjálfskuldarábyrgðir sóknaraðila á skuldabréfi nr. Z féllu niður og það sama á við um sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila M á skuldabréfi nr. Y.

Þann 11. desember 2008 voru gerðar breytingar á greiðsluskilmálum skuldabréfs nr. Þ. Breytingarnar fólu í sér að vanskilum lántaka var bætt við höfuðstól og afborganir af láninu frystar í um hálf t. Sóknaraðilar rituðu samþykki sitt á skilmálabreytinguna sem þinglýstir eigendur fasteignarinnar.

Varnaraðila barst bréf, dagsett 11. maí 2011, frá D hdl., fyrir hönd sóknaraðila. Í bréfinu var gerð krafa um að veðsetning sóknaraðila á eigninni að C yrði felld niður. Krafan var reist á þeim rökum að samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga hefði ekki verið virt við veðsetningu fasteignarinnar.

Fallist var á að fella veðsetningu fasteignarinnar niður og þann 12. júlí 2011 var viðauki gerður við skuldabréf nr. Þ þar sem sóknaraðilar gerðust meðgreiðendur lánsins. Í kjölfarið var fasteignin að C leyst úr veðböndum.

Þann 14. júlí 2011 rituðu sóknaraðilar undir yfirlýsingu þar sem m.a. var farið yfir skuldir A, sem sóknaraðilar höfðu ábyrgst gagnvart varnaraðila, þ.e. skuldabréf nr. Y og Z. Eftirfarandi kom fram í yfirlýsingunni: „*Hér með lýsum við því yfir að er umræddar lánveitingar var [sic] gerðar, vorum við meðvituð um slæma fjárhagsstöðu lántaka. Við gerðum okkur grein fyrir að lántaki gæti að öllum líkindum ekki efnit skuldbindingu sína og að lánsfjárhæðinni væri varið til að endurgreiða önnur lán lántaka. Engu að síður gengumst við í umræddar ábyrgðir af fúsum og frjálsum vilja.*“ Settar hafa verið stjórnur um umrædda efnisgrein í yfirlýsingunni og handskrifað við „*Sjá meðf. Yfirlýsing II.N M.*“

Þann 14. júlí undirrituðu sóknaraðilar skjalið Yfirlýsing II þar sem eftirfarandi kom fram: „*Við undirrituð viljum með þessu viðbótarskjali koma á framfæri mótmælum okkar vegna síðustu málgreinar í meðfylgjandi yfirlýsingu, sem samin var af F nú einhver [sic] síðustu daga. Það er hreinlega ekki sannleikanum samkvæmt að við undirrituð höfum gert okkur grein fyrir að lántaki gæti að öllum líkindum ekki staðið við skuldbindingar sínar. Að auki heyrðum við ekkert um álit “Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna” á sínum tíma í þessu samhengi, fengum einungis lánsþappírana senda í pósti frá bankanum. Við bundum þvert á móti vonir við það, á þessum tíma að með umræddri gerð væri lántaka gert auðveldara að greiða af skuldum sínum.*“

Þann 19. júlí 2011 undirrituðu sóknaraðilar sambærilega yfirlýsingu og þau höfðu undirritað þann 14. júlí en þar kemur ekkert fram um yfirlýsingu II. Síðasta efnisgreinin er örlítið breytt en þar kemur eftirfarandi fram: „*Hér með lýsum við því yfir að er umræddar lánveitingar var [sic] gerðar vorum við meðvituð um að þær voru liður í endurskipulagningu á fjármálum lántaka. Jafnframt lýsum við því yfir að við gengumst í umræddar skuldbindingar af fúsum og frjálsum vilja.*“

Þann 2. október 2012 barst sóknaraðila M tilkynning um greiðsluaðlögun skv. 4. mgr. 10. gr. laga nr. 101/2010. Fram kom að A hefði sótt um greiðsluaðlögun og að umsókn hans hefði verið samþykkt þann 13. júní 2012. Tiltekið var að samkvæmt gögnum málsins væri sóknaraðili í ábyrgð fyrir kröfunni Æ. Vakin var athygli sóknaraðila M á því að greiðsluaðlögun gæti leitt til þess að ábyrgð hans á ofangreindri kröfu yrði virk.

Sóknaraðilar skutu málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 17. október 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðilar kefjast þess að ábyrgðir þeirra á skuldum sonar þeirra, A, verði felldar niður. Telja sóknaraðilar að varnaraðili hafi sýnt af sér algjört ábyrgðarleysi árið 2004 með því að láta ekki fara fram greiðslumat á skuldara. Með ódagsettum athugasemdum sóknaraðila til nefndarinnar kröfðust þau þess að svokallað greiðsluloforð þeirra og þær skuldbindingar sem þau hafi verið neydd til að undirgangast sumarið 2011 verði felldar úr gildi.

Telja sóknaraðilar að forkastanlegt sé að ekki hafi verið gert greiðslumat á A eða ábyrgðarmönnum, í ljósi skuldasögu hans. Sóknaraðilar gera miklar athugasemdir við það að banki skuli veita lán án þess að viðkomandi sé látinn gangast undir greiðslumat, heldur noti bankinn álit annarrar stofnunar til að réttlæta útlán sín. Ekki hafi heldur verið spáð í það hvort íbúð sóknaraðila stæði undir veði því sem lánað hafi verið. Benda sóknaraðilar á að þau hafi verið neydd til að lofa áframhaldandi ábyrgðum, árið 2011 til þess að losa áðurnefnt veð af íbúð við sölu.

Sóknaraðilar kveðast ekki hafa vitað að sonur þeirra væri ekki borgunarmaður fyrir þeim lánum sem bankinn hafi verið viljugur til að lána honum. Hafi sóknaraðilar vænst þess þvert á móti að lán það sem þau gengust í ábyrgð fyrir myndi hjálpa honum til að koma málum sínum á hreint og gera honum auðveldara að standa við skuldbindingar sínar.

Sóknaraðilar kveða þá stöðu uppi að þau hafi gert tilboð í íbúð í Reykjavík, en hafi verið tilkynnt að þau gætu vænst þess að hið fyrsta sem gerðist eftir að þau yrðu skráð eigendur væri að F myndi gera fjárnám í henni.

Sóknaraðilar vísa til þess að E/D hafi sent varnaraðila bréf en ekki hafi komið svör við því frá varnaraðila. Varnaraðili hafi ekki aflétt veði af íbúð þeirra fyrr en eftir að hafa neytt þau til að skrifa undir yfirlýsingar til þess að ábyrgjast áfram lán sonar þeirra. Sóknaraðilar kveðast hafa verið í þeirri stöðu í júlí árið 2011 að þau hafi ekki vitað að bankar mættu ekki lengur biðja um sjálfskuldarábyrgðaraðila, og hefðu þau sannanlega hugsað sig tvisvar um ef einhver hefði nefnt við þau að þau væru orðin meðgreiðendur eða viðbótarskuldarar að láni A.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Til þrautavara er þess krafist að kröfu sóknaraðila um að greiðsluloforð sóknaraðila Evu verði ógilt verði hafnað.

Varnaraðili bendir á að samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki skeri nefndin úr um „réttarágreining“ á milli fjármálafyrirtækis og viðskiptamanns. Krafa sóknaraðila sé um að *ábyrgðir* þeirra vegna skulda lántaka, verði felldar niður. Fyrir liggja hins vegar að sóknaraðilar séu ekki í ábyrgðum fyrir skuldum lántaka við bankann. Því sé ekki réttarágreiningur á milli aðila sem nefndin geti skorið úr um. Hins vegar séu sóknaraðilar meðgreiðendur láns nr. Þ.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðili M hafi gengist í sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi nr. Y þann 19. apríl 1999 og ári síðar hafi sóknaraðilar gengist sameiginlega í sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi nr. Z. Við lántöku samkvæmt skuldabréfi nr. Þ í febrúar 2004 hafi ofangreindar sjálfskuldarábyrgðir verið felldar niður og í staðinn hafi varnaraðili fengið 6. veðrétt í eign M að C. Sóknaraðili N hafi veitt samþykki sitt fyrir veðsetningunni sem maki þinglýsts eiganda.

Vísar varnaraðili til þess að í maí 2011 hafi lögmaður sóknaraðila, D hdl., óskað eftir því að fasteignin yrði leyst úr veðböndum. Hafi varnaraðili fallist á þá beiðni, gegn því að sóknaraðilar gerðust meðgreiðendur skuldabréfs nr. Þ. Þann 22. júlí 2011 hafi fasteignin að C verið leyst úr veðböndum skv. veðbandslausn sem móttækin hafi verið til þinglýsingar 26. júlí 2011. Auk þess hafi sóknaraðilar gerst meðskuldarar samkvæmt viðauka.

Í ljósi ofangreinds telur varnaraðili að eftirfarandi staðhæfing sóknaraðila í kvörtun sinni „*Aldrei komu nein svör frá F við bréf E/D*“ sé röng.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðilar séu hvorki í ábyrgð fyrir skuldum lántaka við varnaraðila né standi eignir þeirra til tryggingar. Af því leiði að ekki sé um réttarágreining á milli aðila að ræða, m.v. kröfu sóknaraðila og beri því að vísa málinu frá nefndinni.

Verði ekki fallist á ofangreinda frávísunarástæðu telur varnaraðili að vísa beri málinu frá þar sem málatilbúnaður sóknaraðila sé svo vanreifaður að erfitt sé að taka til efnislegra varna í málinu. Máli sínu til stuðnings bendir varnaraðili á e-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, en þar komi fram að nefndin fjalli ekki um mál sem séu það óljós eða kröfur aðila svo óskýrar að þau séu ekki tæk til úrskurðar.

Varnaraðili byggir kröfu sína um frávísun á því að málsástæður sóknaraðila styðji ekki við kröfugerð þeirra og að erfitt sé fyrir varnaraðila að gera sér grein fyrir því hvers sé krafist af hálfu sóknaraðila. Þannig sé gerð krafa um að ábyrgðir sóknaraðila á skuldum lántaka verði felldar niður og sé rökstuðningur fyrir kröfunni eftirfarandi: „*Nú er uppi sú staða að við höfum gert tilboð í íbúð í Reykjavík, en var tilkynnt að við gætum vænst þess að hið fyrsta sem gerðist eftir að við yrðum skráð eigendur, væri að F myndi gera fjárnám í henni*“.

Varnaraðili telur að gera verði ráð fyrir því að sóknaraðilar séu að krefjast ógildingar á einhverjum öðrum löggerningi sem þau hafi gert við varnaraðila. Ógilding löggerninga verði að byggjast á ógildingarheimild, þ.e. lagaákvæðum eða ólögfestum meginreglum. Sóknaraðilar hafi hins vegar ekki tilgreint neina ógildingarheimild máli sínu til stuðnings og sé kröfugerð þeirra svo óljós að erfitt sé fyrir varnaraðila að taka til varna í málinu. Sóknaraðilar hafi í raun enga tilraun gert til þess að rökstyðja grundvöll kröfu sinnar að öðru leyti en að þau séu á þeirri skoðun að varnaraðili hafi átt að framkvæma greiðslumat á lántaka árið 2004.

Þá sé erfitt fyrir varnaraðila að gera sér grein fyrir því á hvaða löggerningi sé verið að krefjast ógildingar, séu sóknaraðilar að gera kröfu þess efnis, og verði varnaraðili því að draga ályktun um það sjálfur og byggja málatilbúnað sinn á öllum mögulegum vörnum sem komist að, þ.e.a.s. ef málinu verði ekki vísað frá.

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili málatilbúnað sóknaraðila svo óljósan að vísa verði málinu frá, sbr. e-liður 6. gr. samþykktar nefndarinnar.

Fallist úrskurðarnefndin ekki á aðalkröfu varnaraðila og nefndin telji tækt að taka málið til meðferðar, krefst varnaraðili þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Gerir varnaraðili í því tilviki ráð fyrir að sóknaraðilar séu að krefjast ógildingar á viðauka við skuldabréf nr. Þ, þar sem þau hafi gerst meðskuldarar, dags. 12. júlí 2011. Varnaraðili krefst þess að þeirri kröfu verði hafnað vegna þess að gildur löggerningur hafi stofnast á milli sóknaraðila og varnaraðila um greiðslu þeirra á láni nr. Þ en meginregla samninga- og kröfuréttar sé sú að loforð og samninga skuli efna.

Sé krafa sóknaraðila um ógildingu á viðaukanum byggð á 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga, þó án þess að það sé tekið fram í kvörtun sóknaraðila, bendir varnaraðili á að við mat á því hvort löggerningur skuli ógiltur á grundvelli ákvæðisins þurfi að framkvæma sanngirnismat. Við mat á því hvort víkja skuli ofangreindum viðauka til hliðar þurfi því að taka tillit til allra málsatvika. Vilji nefndin þrátt fyrir ofangreint taka til skoðunar hvort ógilda eigi viðaukann frá 2011, og þar með framkvæma mat á því hvort 36. gr. laga nr. 7/1936 eigi við um hann bendir varnaraðili á neðangreind atriði.

Varnaraðili vísar til þess að við mat á því hvort skilyrði séu til þess að ógilda viðauka við lán nr. Þ sé rétt að horfa til þess að þegar sóknaraðilar hafi ritað undir hann og gerst meðgreiðendur láns nr. Þ, hafi þau fengið lögfræðiaðstoð frá D, sbr. bréf dags. 11. maí 2011, til bankans og hafi því verið kunnugt um að greiðslumat frá Ráðgjafarstofu hafi verið notað til viðmiðunar við ábyrgðartöku, en ekki sérstakt greiðslumat frá bankanum. Þrátt fyrir þetta hafi sóknaraðilar ekki gert fyrirvara við undirritun sína á viðaukann, dags. 12. júlí 2011, eða athugasemdir.

Bendir varnaraðili einnig á að auk þess hafi sóknaraðilar sýnt vilja sinn til að aðstoða son sinn við greiðslur af lánum Y og Z meðal annars með því að undirrita tvær yfirlýsingar vegna þess að þau hafi gerst meðgreiðendur láns nr. Þ, dags. 14. og 19. júlí 2011. Þar sem segi m.a. „*Hér með lýsum við því yfir að er umræddar lánveitingar voru gerðar vorum við meðvituð um að þær voru liður í endurskipulagningu á fjármálum lántaka. Jafnframt lýsum við því yfir að við gengumst í umræddar ábyrgðarskuldbindingar af fúsum og frjálsum vilja.*“ og hins vegar: „*Hér með lýsum við því yfir að er umræddar lánveitingar var [sic] gerðar, vorum við meðvituð um slæma fjárhagsstöðu lántaka. Við gerðum okkur grein fyrir að lántaki gæti að öllum líkindum ekki efnt skuldbindingu sína og að lánsfjárhæðinni væri varið til að endurgreiða önnur lán lántaka. Engu að síður gengumst við í umræddar ábyrgðir af fúsum og frjálsum vilja.*“

Að framangreindu virtu telur varnaraðili ekki ósanngjarnt að sóknaraðilar standi við loforð sín um að greiða lán nr. Þ. Því sé ekki ástæða til að ógilda viðaukann á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936 og ber nefndinni því að hafna kröfu sóknaraðila.

Varnaraðili bendir á að í kvörtun sóknaraðila segi: „*Vegna skuldastöðu A teljum við forkastanlegt að ekki var gert greiðslumat hvorki á honum né okkur. Ekki var heldur spáð í hvort íbúð okkar stæði undir veði því sem við lánuðum.*“ Varnaraðili mótmælir umræddri staðhæfingu sem rangri.

Bendir varnaraðili á að þann 19. apríl 1999 þegar sóknaraðili M hafi gengist í sjálfskuldarábyrgð fyrir greiðslu láns nr. Y hafi verið stuðst við greiðslumat á lántaka

sem Ráðgjafarstofa hafði framkvæmt og sé meðfylgjandi bréfi frá Ráðgjafarstofu, dags. 8. mars 1999. Það sama eigi við um það þegar sóknaraðilar hafi bæði gerst sjálfskuldarábyrgðaraðilar að greiðslu láns nr. Z, árið 2000. Þá hafi legið fyrir greiðslumat frá Ráðgjafarstofu. Ekki verði talið að bankanum hafi verið skylt að framkvæma annað greiðslumat á lántaka þegar fyrir hafi legið nýtt greiðslumat frá Ráðgjafarstofu. Hefði það haft í för með sér mikið óhagræði fyrir lántaka.

Varnaraðili telur greiðslumat frá Ráðgjafarstofu fullnægjandi enda segi í 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 2001, að neysluviðmið hennar skuli notað til viðmiðunar við gerð greiðslumats.

Telur varnaraðili að leiða megi að því líkur að sóknaraðilar byggja kröfu sína um ógildingu viðaukans frá 2011 á því að þau hefðu ekki gengist í ábyrgðir sínar árin 1999 og 2000 ef fyrir hendi hefði verið neikvætt greiðslumat á lántaka. Túlka megi kvörtun sóknaraðila þannig að framangreind ábyrgðartaka hafi leitt til þess að sóknaraðilar hafi fundið sig knúin til þess að veðsetja fasteign sína fyrir láni nr. Þ árið 2004 og til þess að gerast meðgreiðendur láns nr. Þ árið 2011. Málsástæða sóknaraðila fyrir ógildingu standist ekki vegna þess að árið 1999 og 2000 hafi legið fyrir greiðslumat frá Ráðgjafarstofu. Beri því að hafna ógildingarkröfu sóknaraðila.

Telji nefndin að ekki hafi verið nægilegt að bankinn hafi notast við greiðslumat Ráðgjafarstofu þegar lán nr. Y og Z hafi verið veitt árin 1999 og 2000, bendir varnaraðili á að Hæstiréttur hafi staðfest að þó að ekki sé farið eftir ákvæðum samkomulagsins frá 2001 leiði slíkt ekki sjálfkrafa til þess að forsendur séu til þess að fella eigi niður ábyrgðarloforð sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 116/2010. Gera megi ráð fyrir að sömu sjónarmið eigi við um samkomulag um notkun sjálfskuldarábyrgða frá 1998, en það hafi verið í gildi við lántöku nr. Y og Z.

Vísar varnaraðili til þess að verði litið svo á að málatilbúnaður sóknaraðila snúist um að fá loforð sitt til greiðslu láns nr. Þ samkvæmt áður nefndum viðauka ógilt, á þeim grundvelli að ósanngjarnt sé að bera hann fyrir sig vegna 36. gr. laga nr. 7/1936 sé rétt að skoða gildissvið samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 2001, sem í gildi hafi verið árið 2004, þegar sóknaraðili M hafi veðsett fasteign sína (og sóknaraðili N hafi gefið samþykki sitt sem maki fyrir veðsetningunni), en sú veðsetning eigi samkvæmt því sem fram hafi komið að hafa leitt til þess að þau hafi gerst meðgreiðendur að láni nr. Þ. Samkvæmt 2. gr. samkomulagsins sé ljóst að það taki til allra skuldaábyrgða og þess þegar einstaklingur hafi gefið út leyfi til að veðsetja fasteign sína til tryggingar skuldum annars einstaklings. Það taki hins vegar ekki til þess þegar aðilar gerist meðskuldarar að láni. Því sé ljóst að samkomulagið og viðmið þess sem uppfyllt þurfi að vera þegar einstaklingur gengst í ábyrgð fyrir annan einstakling, gildi ekki um viðaukann. Þar með sé ljóst að ekki hafi verið skylda til þess að framkvæma greiðslumat á lántaka þegar sóknaraðilar hafi gerst meðskuldarar að láni nr. Þ árið 2011. Þegar þau hins vegar hafi gerst ábyrgðarmenn að láni nr. Y og Z hafi greiðslumat verið fyrir hendi frá Ráðgjafarstofu.

Varnaraðili vísar til þess að þegar skuldabréf nr. Y og Z hafi verið gefin út hafi lántaki verið í vanskilum og sóknaraðilar í ábyrgð fyrir greiðslu á skuldum lántaka sbr. bréf Ráðgjafarstofu, dags. 8. mars 1999 en þar segi að sóknaraðilar væru í ábyrgðum fyrir tryggingu á bak við Visakort, sem hafi verið í vanskilum að fjárhæð kr. 746.087 og að sóknaraðili Eva væri í sjálfskuldarábyrgð fyrir greiðslu á skuld samkvæmt skuldabréfi nr. X. Þannig hafi sóknaraðilar, foreldrar lántaka verið í ábyrgðum fyrir lántaka um langa hríð og hafi að öllum líkindum alla tíð verið kunnugt

um fjárhagslega stöðu hans. Leiði sú staðreynd til þess að enn síður séu rök til þess að víkja viðaukanum við lán nr. Þ frá 12. júlí 2011, til hliðar.

Varnaraðili bendir á að þegar horft sé til þess hvort sanngjarnt sé að víkja margnefndum viðauka við lán nr. Þ til hliðar sé mikilvægt að horfa til þess að ekki sé um einstaka ábyrgðartöku sóknaraðila að ræða. Sóknaraðilar hafi gengist endurtekið í ábyrgð fyrir lántaka og hafi ritað undir skilmálabreytingar á skuldabréfum hans, án nokkurra athugasemda, sbr. skilmálabreytingu á láni nr. Y og Z árið 2003 og breytingar á greiðsluskilmálum láns nr. Þ árið 2008.

Varnaraðili vísar til dóms Hæstaréttar í máli nr. 456/2001. Í málinu hafi málsatvik verið með þeim hætti að ekki hafi verið rétt staðið að málum þegar aðilar hafi gefið út ábyrgðarloforð sín, en með því að rita undir skilmálabreytingar hafi þeir virkjað ábyrgðarloforðin.

Bendir varnaraðili á að við heildarmat samkvæmt framansögðu beri auk þess að líta til þess að um sé að ræða son sóknaraðila, sem sé með lögheimili hjá þeim, og leiða megi líkur að því að þeim sé kunnugt um fjárhagsstöðu hans.

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili að öll rök skorti fyrir því að víkja margnefndum viðauka til hliðar.

Fallist nefndin ekki á ofangreindar kröfur varnaraðila krefst varnaraðili þess til þrautavara að margnefndum viðauka verði breytt þannig að greiðsluloforð sóknaraðila N haldi þótt greiðsluloforði M verði vikið til hliðar.

Varnaraðili byggir kröfu sína á því að þegar sóknaraðili N gerðist meðskuldari að skuldabréfi nr. Þ, þann 12. júlí 2011, hafi stofnast gildur samningur á milli aðila. Fari sóknaraðilar fram á ógildingu viðaukans á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936 verði eins og áður hafi komið fram að fara fram sanngirnis- og heildarmat á aðstæðum öllum.

Varnaraðili vísar til þess að við matið þurfi að taka til skoðunar að á þeim tíma sem viðaukinn hafi verið gerður hafi sóknaraðili N ekki verið í ábyrgð fyrir neinum skuldum lántaka hjá varnaraðila. Enginn þrýstingur hafi því verið á N að gerast meðskuldari þegar viðaukinn hafi verið undirritaður, þar sem hún hafi hvorki verið í ábyrgðum fyrir lántaka né hafi hún veitt lántaka veð í fasteign sinni. Þar af leiðir að eftirfarandi málsástæða úr kvörtun sóknaraðila eigi alls ekki við um sóknaraðila N, eins og sóknaraðilar orði það: „*F aflétti ekki veði á íbúð okkar fyrir en þeir höfðu neytt okkur með undirritun yfirlýsingar til þess að ábyrgjast lán sonar okkar.*“

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili að öll rök skorti fyrir því að fella niður kröfu á hendur sóknaraðila N.

Í ljósi ofangreindra atriða krefst varnaraðili þess til þrautavara, verði ekki fallist á aðal- eða varakröfu að kröfu sóknaraðila verði hafnað, að því er varðar sóknaraðila N.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi viðauka, dags. 12. júlí 2011, þar sem sóknaraðilar gerðust meðskuldarar að láni nr. 10777, útgefnu af A til varnaraðila.

Samkvæmt 5. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er það skilyrði fyrir meðferð úrskurðarnefndar að fjármálafyrirtæki hafi hafnað kröfu viðskiptamanns eða ekki hafi tekist að leysa málið með sátt innan fjögurra vikna frá því viðskiptamaður lagði málið fyrir fjármálafyrirtæki. Af gögnum málsins verður ekki ráðið að sóknaraðilar hafi borið framangreindar kröfur upp við

varnaraðila. Þvert á móti kemur fram í kvörtun þeirra undir liðnum „*Hvenær viðskiptamaður bar fram kvörtun sína eða henni var hafnað*“ að kvörtun hafi verið borin upp í bréfi til F, dags. 11. maí 2011, vegna skuldabréfs frá árinu 2004. Fyrir liggur að í kjölfarið var gerður umþrættur viðauki við skuldabréfið, dags. 12. júlí 2011. Sóknaraðilar hafa því ekki borið framangreinda kröfu sína um ógildingu viðauka, dags. 12. júlí, upp við varnaraðila. Í ljósi þessa verður ekki hjá því komist að vísa kröfu sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni með vísan til 5. gr. samþykktá fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M og N, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 8. febrúar 2013.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir